

ÚVOD

Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení návrhu nového zákona, ktorý ešte toho času nie je schválený, si vyžaduje, aby každá obec mala schválený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR). Na všestranný rozvoj svojho územia a zabezpečenie potrieb jeho obyvateľov obec podľa § 17 tohto zákona pri výkone samosprávy vypracúva, schvaľuje a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a zabezpečuje jeho plnenie.

Program rozvoja má charakter dlhodobého až strednodobého rozvojového dokumentu. Je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o budúcnosti svojej obce. Je komplexným dokumentom. Poskytuje celkový pohľad na rozvoj obce, pričom sa podrobnejšie zaoberá ekonomickými a sociálnymi aspektmi.

Obec v podobe programu rozvoja získava nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiadúcich zmien. Z tohto hľadiska ho možno vnímať ako dôležitý nástroj marketingovej komunikácie. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce.

Vypracovaním programu rozvoja splňajú obce jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Podľa tohto princípu sa podpora zo zdrojov Európskej únie viaže na vypracovanie programových dokumentov. Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje päť programových dokumentov regionálneho rozvoja, pričom na úrovni obce túto úlohu plní program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR). Z toho vyplýva, že obec pre získanie finančnej podpory zo štrukturálnych fondov obyčajne musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program rozvoja obce.

Programovanie je participatívny proces, to znamená, že ho vykonávajú resp. sa na ňom podieľajú tí, ktorí rozhodujú o budúcnosti obce. Programovanie je interaktívny proces, to znamená, že proces tvorby dokumentu je poháňaný zdola nahor a rozmýšľaním zhora nadol. Zdola – občania, členovia tímu, zhora – volení predstavitelia obce, starosta obce, pracovníci obecného úradu, odborníci, poslanci a ďalší aktéri regionálneho rozvoja pôsobiaci na princípe partnerstva.

Je dôležité si uvedomiť, že tak ako plynie čas, tak sa menia rôzne systémy, ktoré menia prostredie, a že aj PHaSR obce ako strednodobý program nezostane bez zmien. Ku strategickým dokumentom sa je potrebné vracieť, pracovať s nimi a aktualizovať ich po dosiahnutí určitej etapy vývoja či zmene podmienok.